

Rudersdal kulturarvsatlas

Kortlægning af værdifulde kulturmiljøer
Rudersdal kommune og COWI. Juni 2009

Kulturmiljø

Rudegård

Nummer

15

Landskabstype

Skov- og parklandskab

Tidsepoke

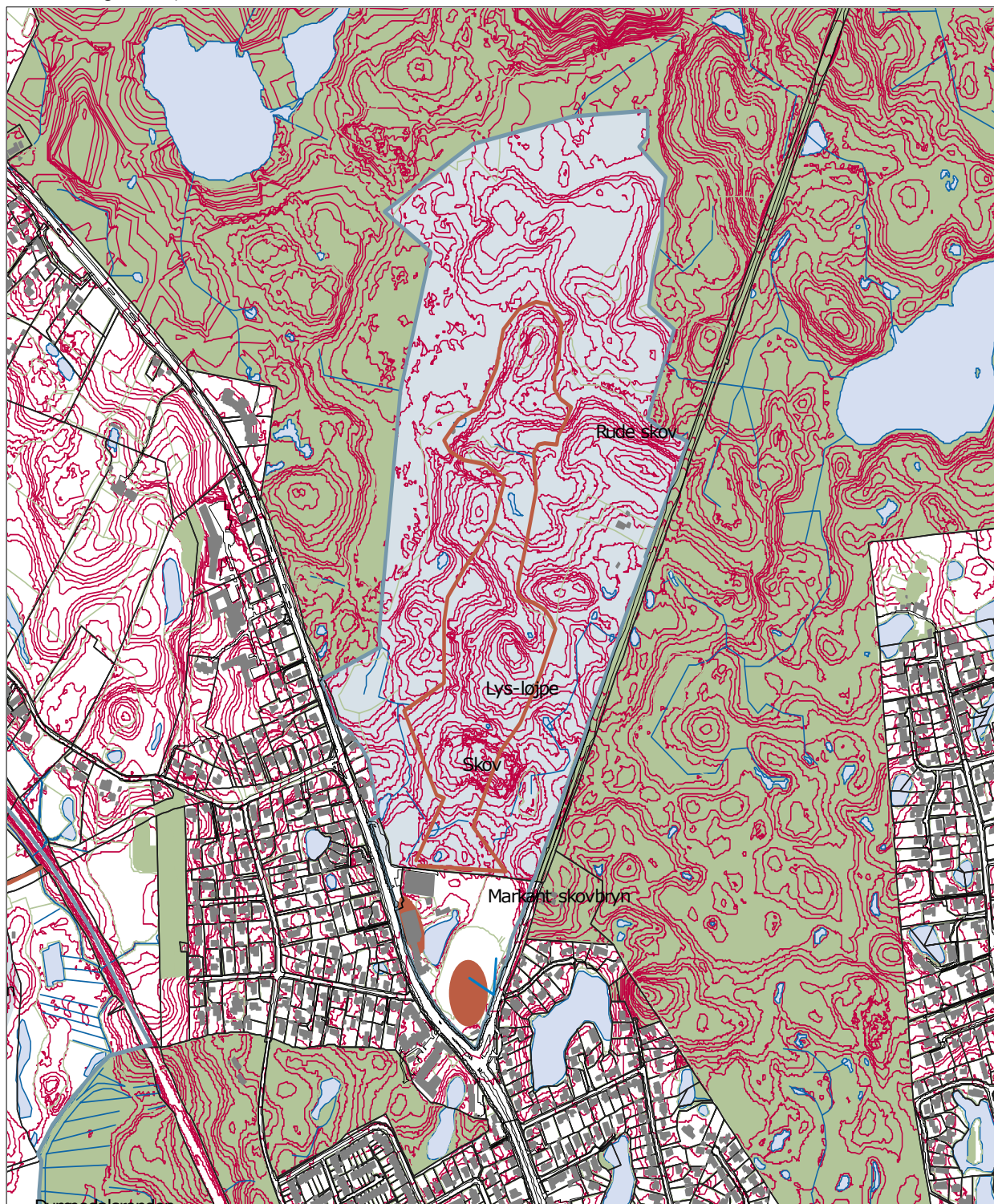
Ca. 1840 - i dag ("Andelstid" → industrialisering → m.v.)

Tema

Rekreation → skove og kulturlandskab

Emne

Idrætsanlæg

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier.

Værdifuld udsigt 	Bærende bevaringsværdier 	Matrikler 	Højdekurver
Træ 	Værdifulde landskabstræk 	Vej 	Skov
Trærække, levende hegn o.l. 	Værdifuld bebyggelsesflade 	Bygninger 	Vandløb, grøfter o.l.
Linjeformede værdifulde elementer 	Skov - værdifuld 	Hegn o.l. 	Sø
Sigtelinjer 	Dominerende bygninger 		
Afgrænsning af kulturmiljøer 	Bebyggelsesmønstre 		

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier

Rudegård er et rekreativt område, der er kendetegnet ved dels den markante kontrast mellem det stærkt kulturprægede idrætsanlæg og det naturprægede skovområde, dels selve stadionanlæggets stramme og karakterdannende beplantning og den vellykkede, ældre, bevaringsværdige idrætshal i træ.

Træhallen har en enkel arkitektur og en interessant kulturhistorie som et eksempel på en idrætshal opført med private midler og med frivillig arbejdskraft.

Kulturmiljøets bærende bevaringsværdier er landets første lysløkke i dele af Rude Skov, Rudegård Stadion samt Træhallen.

Samlet vurdering og udpegningskriterier mv.

National værdi

Regional værdi

Kommunal/lokal værdi

Unik

Repræsentativ

Egnsspecifik

Fungerende

Autentisk

Hist. kildeværdi

Identitetsværdi

Oplevelsesværdi

Fortælle værdi

Diversitet

Homogenitet

Sammenhæng med naturgrundlag

Afgrænsning

Mod syd og vest afgrænser Kongevejen □ mod øst Hørsholm Kongevej og mod nord afgrænser vandløbet □ der forbinder Sækkedam og Stubbesø.

Kontekst

Tilsvarende områder: Rundforbi Stadion □ Vedbæk Stadion og Birkerød Idrætscenter. Hestkøbgård.

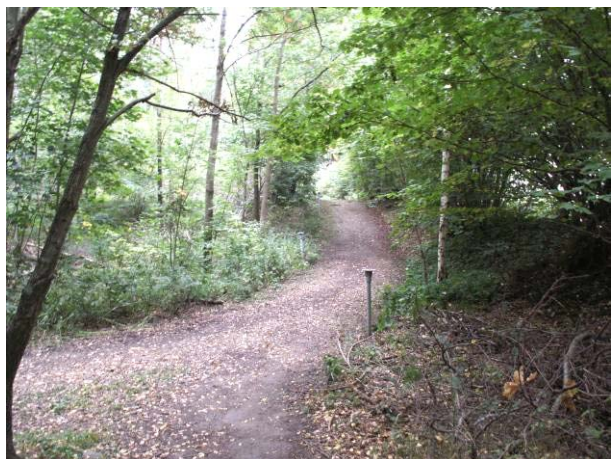
Bevaringstilstand

Middel.

Naturgrundlagets hovedtræk

Kulturmiljøet med Rudegård og dele af Rude Skov tilhører naturgeografisk **Rude Skov-området** der er et varieret bakket skov- og sølandskab. Det kuperede terræn er skabt i istidens sidste del som et samspil mellem et randmoræne- og dødislandskab.

Jordbunden består af moræneler.

Billedtekst - Det kuperede terræn i Ruds Skov var glimrende til Danmarks første langrendsløkke.

Landskabets hovedtræk

Arealanvendelse og landskabselementer

Kulturmiljøet er et rekreativt område, der består af Rudegård Stadion, Holtehallerne og Rudersdal Lysløjpe, og rummer således mange former for såvel inden- som udendørs aktiviteter.

Gennem Rude Skov er Danmarks første lysløjpe anlagt i 1973 for langrendsskiløbere, men kan også anvendes af motionsløbere og andre skovgæster.

Rudegård stadion afgrænses af velvoksne markante træerækker af lind og bøg og helt ude ved vejen afgrænses området af klippet ligusterhæk samt af fjeldribshække. Inde i området står flere markante enkelttræer og trægrupper af bl.a. pil, birk, lind og nåletræer, og de enkelte afdelinger er opdelt af klippede bøgehække.

Længst mod vest er der et lille anlæg med en sø med springvand, der omkranses af Restaurant Rudegård, omklædningsrum, materielbygning og af idrætshallerne.

Rumlige og visuelle forhold

Det mest karakteristiske ved Rude Skov er det voldsomme terræn, der varierer mellem stejle

bakker og lavninger med søer og moser. Skoven fremstår rumligt og visuelt som et lukket landskab.

Selve Rudegård stadion, der består af åbne velholdte græsbaner og kunstige atletikbaner, står i stor kontrast til det omgivende markante skovbryn foran den høje lukkede skov af primært bøg mod nord. Landskabeligt fremstår området komplekst, fordi det er sammensat af mange vidt forskellige elementer.

Oplevelsesrige delområder

Landskabeligt adskiller området i Rude Skov med lysløjpen sig væsentligt fra det øvrige kulturmiljø. Gennem området løber den afmærkede - og i sæsonen belyste - rute gennem det bakkede område af skov og mose, som giver store naturmæssige og landskabelige oplevelser. I skoven er der opført flere sheltere, hvor der kan overnattes, og der er anlagt grillpladser.

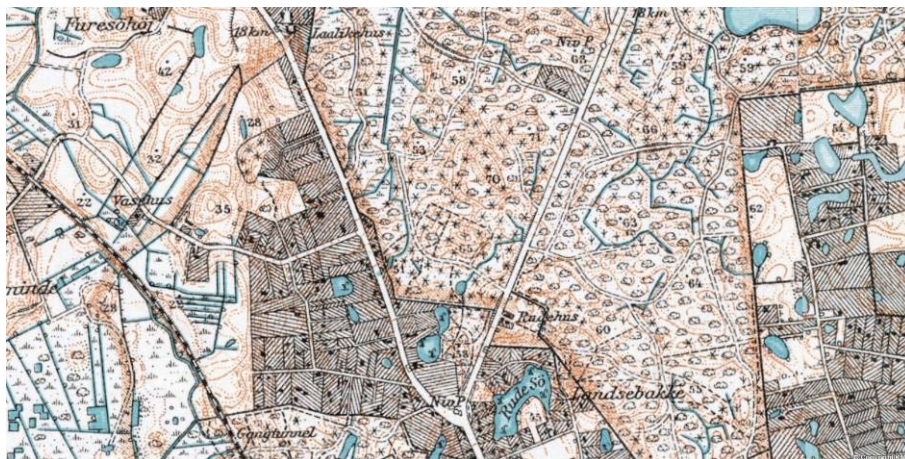
Udsigter og visuelle sammenhænge

Fra tribunerne mod øst er der - ud over udsigten til banerne - også en flot udsigt til de markante skovbryn mod nord.

Billedtekst - Fra Rudegård Stadion udgår den belyste langrendsløjpe.

Kulturhistoriske hovedtræk

Billedtekst - Historisk kort. Pro-
duceret i perioden 1842-1899.
KMS

Billedtekst - Entréhuset til stadi-
on. Bygningen er opført i 1948,
og er således en del af det op-
rindelige stadionanlæg.

Hovedtræk

Enkeltgården Rudegård er opstået af landsbyen Rude, som blev lagt øde under svenskekrigene i 1658-59. Landsbyen blev ikke genopbygget og dens jorder, bl.a. Rudemarken, blev lagt ind under Dronning Sofie Amalies mønstergård Dronninggård i 1661. Ved privatiseringen af krongodset i 1772 opstod landstedet Rudegård med et beskedent jordtilliggende op mod den bagvedliggende Rude Skov.

Landstedet blev i begyndelsen af 1900-tallet genstand for spekulation i udstykning, og den gamle hovedbygning fra slutningen af 1700-tallet blev nedrevet i 1915 og året efter erstattet af den nuværende hvidpudsede, teglhængte hovedbygning ud mod Kongevejen.

Ved vejgaflen umiddelbart syd for Rudegård opstilledes i 1924-25 en bautasten for Kongevejens første ingeniør Jean Marmillod (1720-1786) til minde om Kongevejens 150 års jubilæum. Stenen blev oprindelig placeret på toppen af en høj, der i

en årrække gjorde det ud for en rundkørsel på stedet. Ved højens nedlæggelse i 1950'erne blev mindestenen flyttet til sin nuværende placering ved indgangen til Rudegård Stadion.

Ved anlæggelsen af den store idrætsplads ved Rundforbi i Nærum i 1930'erne var det tanken, at stadion her skulle være kommunens centralstadion. Men de vanskelige transportforhold og kommunens størrelse med flere små bysamfund udhulede ideen om ét stort centralt idrætsanlæg. Allerede i midten af 1930'erne blev de gamle boldbaner i Vedbæk udvidede og i Holte-området gik man i 1940'erne i gang med at forberede et helt nyt moderne idrætsanlæg.

Søllerød Kommune erhvervede i 1940 Rudegård med tilhørende park og lod i efterkrigstiden anlægge Rudegård Stadion på det meste af parkarealet op mod Rude Skov. Stadion blev indviet i 1948. Den politiske debat for og imod et centralstadion i Nærum er ikke uinteressant. Argumentet for et nyt stadion i Holte var dels at næsten halvdelen af kommunens indbyggere på det tidspunkt boede i Holte-området, dels at S-banens komme i 1936 gjorde det lettere at komme til København. Det forstærkede behovet for et velfungerende for-

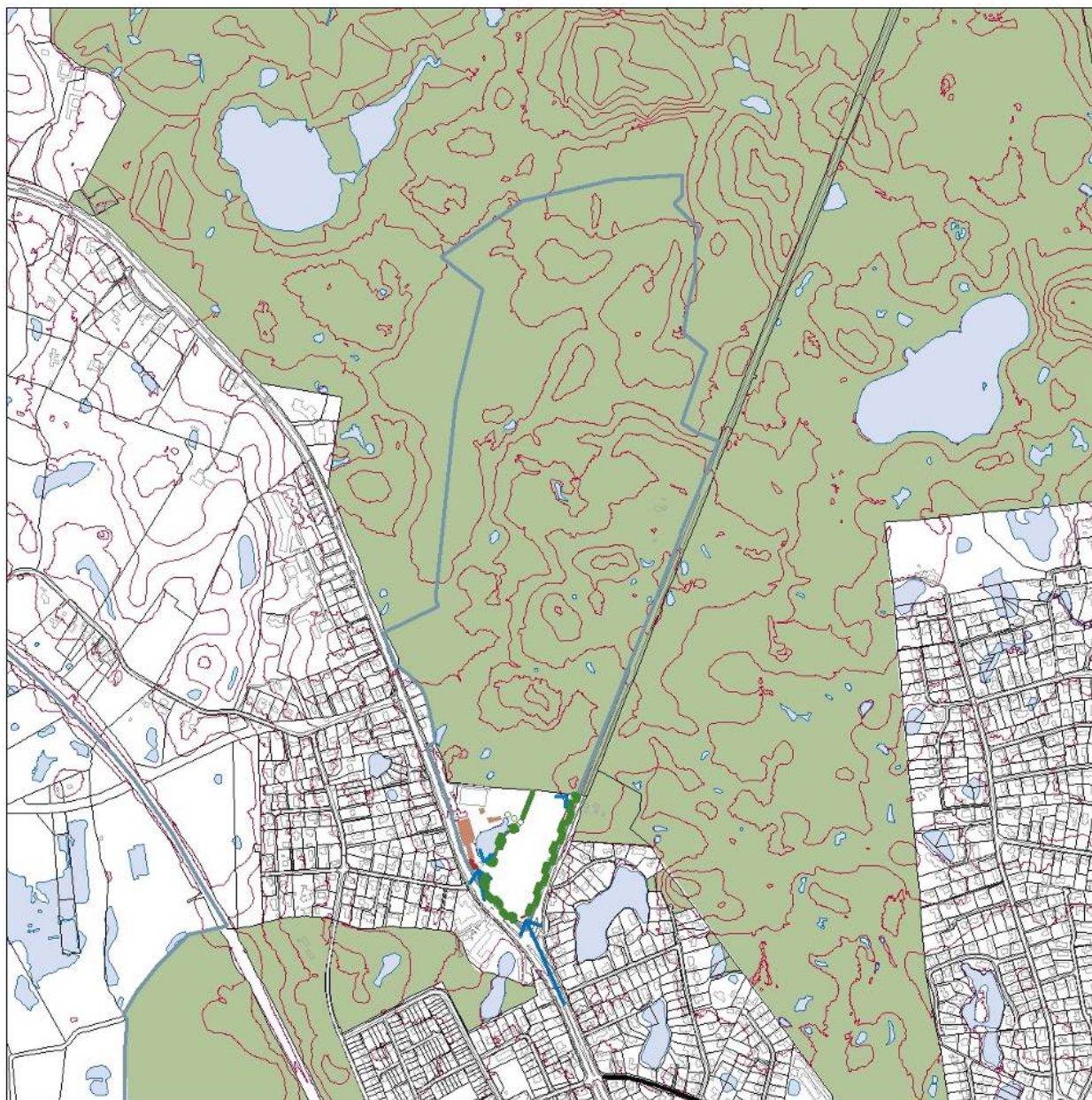
eningsliv og sportslig aktivitet for at holde ungdommen fra storbyens fristelser.

Det lykkedes tilsyneladende. I 1947 blev boldklubben og gymnastikforeningen i Holte sammen-sluttet til Holte Idrætsforening, og allerede i 1949 gik man i gang med at planlægge opførelsen af en idrætshal ved Rudegård Stadion. Det tog 12 år at bygge hallen for udelukkende private midler og med frivillig arbejdskraft. Det skete bl.a. ved at HI's medlemmer solgte "mursten" og træplanker til interesserede borgere. Den smukke træhal står den dag i dag som et symbol på den sidste idrætshal i Danmark, der blev bygget uden kommunal medvirken. Holtehallen 1 blev indviet i 1961. Selv om det fortsat var tanken, at Rundforbi Stadion skulle være kommunens centrale idrætsanlæg, betød udviklingen i Holte og ikke mindst HI's succes inden for atletik, håndbold, volleyball og skisport, at kommunen erkendte, at man ved siden af udbygning af Rundforbi Stadion også idrætspolitisk skulle satse på Holte-området. I 1980'erne blev stadion moderniseret, og en Holtehal 2 i beton og med internationale standarder blev opført tæt op ad fredsskoven. Som sidste skud på stammen kom den belyste langrendsløpe, der udgår fra Rudegård Stadion.

Billedtekst - Rudegård Stadion anno 2009. Rundforbi Stadion skulle være den daværende kommunens centrale idrætsanlæg, men det gik ikke helt sådan.

Arkitektoniske hovedtræk

Billedtekst - Bevaringsværdige arkitektoniske sammenhænge. Den højroede farve angiver Dominerende bygninger. Den lyserøde angiver Bebyggelsesmønster. De blå vinkler og pile angiver Udsigt og Sigtelinjer.

Hovedtræk

Bebyggelsen i området består af en række forskellige bygninger. Den ældste fra 1918 bærer navnet Rudegård – men er ikke den oprindelige hovedbygning fra landstedet Rudegård – som lå længere mod syd – hvor indgangen til Rudegård stadion er i dag. Nord for denne bygning ses hallerne – dels i en bygning med omklædningsrum og

hal fra 1960 – dels en nyere og arkitektonisk uinteressant – industrielt udseende bygning fra 1980'erne. Mellem de to haller ligger en børnehave i en Bedre Byggeskik-villa. Arkitekturen i de forskellige bygninger er vidt forskellig – og bebyggelsesplanen medvirker ikke i særlig grad til at binde bygningerne sammen.

Elementer i bebyggelsen

Den ældste af hallerne fremstår med sine enkle, bræddekledte facader og udnyttelsen af terrænspringet fra Kongevejen til idrætsanlægget til at skabe en lav, diskret facade mod vejen som en arkitektonisk ganske vellykket bygning.

Indgangen til stadion markeres af en lille pavillon fra 1950'erne, som i al sin enkelhed er arkitektonisk gennemført og med sin placering lige i sigtelinjen fra Kongevejen fungerer som vartegn for området.

Billedtekst - Holtehal 1 med indgangspartiet. Denne, som er den ældste af de to halbygninger, er arkitektonisk indpasset i terrænet, og med den mørke træfacade meget lidt dominerende.

Billedtekst - Det nye hovedhus til landstedet Rudegård.

Sårbarhed og anbefalinger

Sårbarhed

Kulturmiljøet er sårbart over for modernisering og udbygninger og ændret anvendelse som bryder med områdets karakter og de eksisterende beplantninger og de arkitektoniske værdier. Sårbarheden gælder også eventuelle ændringer af skovløjens nuværende forløb som er fint indpasset i områdets natur- og landskabsmæssige værdier.

Udpluk af planer og beskyttelse

- Rude Skov er mod sydvest omkranset af et beskyttet sten- og jorddige og der er fredede fortidsminder i kulturmiljøet.
- Hele området er i regionplanen udpeget som område med landskabelige værdier.
- Store dele af området er i regionplanen udpeget som beskyttelsesområde for interesser der vedrører landskab, natur og kulturarv.

- Store dele af er omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede natur og vandløb.

- Rude Skov er i regionplanen udpeget som fri-luftsområde og der løber en regional rekreativ sti gennem området.

Anbefalinger

Der bør udarbejdes en områdeplan som formår at binde de højest forskelligartede bygninger sammen. Herunder bør det overvejes om nogle af de bygninger der ligger mellem den arkitektonisk vellykkede bræddeklædte hal bør ændres så områdets bygninger kan blive til en arkitektonisk helhed der i højere grad formår at spille sammen med områdets landskabelige værdier.